

Mangler vi viden for skabe en god kronikerpakke for patienter med KOL?

FORETRÆDE FOR SUNDHEDSUDVALGET
AALBORG UNIVERSITET
2025

AALBORG
UNIVERSITET

KOL: EN AF DE MEST UDBREDTE KRONISKE SYGDOMME I DANMARK

- Op mod 400.000 danskere forventes af have sygdommen – men kun halvdelen ved det. Det svarer til omkring hver 10. voksne dansker.
- 90 % af patienter med KOL lider samtidig af én eller flere kroniske sygdomme.
- Danmark var det land i Europa, der havde flest KOL-dødsfald pr. indbygger i 2020.
- Der dør årligt omkring 3.300 personer som en direkte følge af KOL, og 2.200 personer, hvor KOL er den indirekte dødsårsag.
- Næsten 10 danskere dør af KOL om dagen. I 2021 var sygdommen den hyppigste dødsårsag i Danmark.
- KOL er den sygdom, der medfører størst tab af livskvalitet.
- Der er omkring 20.000 akutte indlæggelser om året pga. sygdommen. Sammenlignet forårsager astma ca. 6000 og lungekræft tæt på 14.000.
- Mindst 85 % af alle tilfælde af KOL i Danmark skyldes rygning. Men KOL kan også være forårsaget af støv, røg og giftige gasser/dampe fra arbejdspladser, passiv rygning, luftforurening, mangelfuld udvikling af lungerne, andre genetiske faktorer eller som følge af andre kroniske sygdomme.

VI MANGLER VIDEN

for at kunne skabe en god kronikerpakke med optimale udredningstilbud og behandlingsmuligheder.

Vi mangler forskning om:	Dén viden kan medføre:
Social og geografisk ulighed	Der bl.a. skabes behandlingstilbud for patienter, hvor kvaliteten ikke er afhængig af, hvor i landet, man bor. Det handler ikke kun om flere læger, men hvordan man skaber et tilbud, der møder patienterne dér, hvor de er.
Risikoen for at udvikle andre kroniske sygdomme som følge af KOL	Tidlig opsporing af multisygdomme og bedre tilrettelæggelse af individuel behandlingsplan.
Kønssforskelle	Bl.a. viden til læger og sundhedsprofessionelle i forhold til tidlig opsporing af symptomer. En tidligere indsats kan betyde længere tilknytning til arbejdsmarkedet og bedre udnyttelse af statens ressourcer.
Patienternes teknologiske udfordringer	Videreudvikling og udvikling af teknologier som patientgruppen evner at bruge. Bedre udnyttelse af økonomiske ressourcer og nuværende hjemmebehandlingsmuligheder.
Alt for tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet	Et bedre grundlag for, hvordan vi kan tilpasse et arbejdsmarked, der passer til patienterne – og hvordan vi hjælper patienterne med at kunne være på arbejdsmarkedet. Vi er i kontakt med både DI og DE for praktisk samarbejde.

DER MANGLER FINANSIERING

Ingen af de store fonde har et fokus på KOL-området. Eksempelvis:

Novo Nordisk Fonden
A.P. Møller Fonden
Lundbeck Fonden
Tryg Fonden
Nordea Fonden

Nogen, der gerne vil, men som reelt ikke er mulige, bl.a. pga. fortid i tobaksindustrien. Eksempelvis:

Augustinus Fonden
Det Obelske Familiefond

KOL MODTAGER MINDST FINANSIERING

Stor skævhed mellem sygdomsbyrde og forskningsmidler

- Der er generelt dårlig sammenhæng mellem, hvor stor en sygdomsbyrde en sygdom har, og hvor mange forskningsmidler den får.
- Nogle sygdomme får langt mere end deres byrde tilsiger, mens andre store folkesygdomme får markant mindre.

Rapportens konklusioner:

Fordelingen af danske forskningsmidler afspejler i høj grad etablerede forskningsområder og stærke forskningsmiljøer, snarere end samfundets sygdomsbyrde.

Der er et betydeligt potentiale for at omlægge en del af midlerne til sygdomme, hvor forskningen i dag er underrepræsenteret i forhold til sundhedsbelastningen.

Nr.	Sygdom	Finansiering	Sygdomsbyrde (DALY)
1	Kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL)	Meget lav	Høj
2	Iskæmisk apopleksi (stroke)	Meget lav	Høj
3	Alkoholmisbrug	Meget lav	Høj
4	Apopleksi (generelt)	Lav	Høj
5	Kræft i tyktarm, endetarm, luftrør, bronkier og lunger	Lav	Høj
6	Intracerebral blødning	Lav	Høj
7	Dystymi	Lav	Moderat
8	For tidlig fødsel (neonatal preterm birth)	Lav	Høj
9	Kronisk nyresygdom	Lav	Høj
10	Diarré	Lav	Moderat-høj
11	Opioidmisbrug	Lav	Moderat
12	Høretab	Lav	Høj
13	Diabetes mellitus (især type 2)	Høj	Høj
14	Pyoderma	Høj	Lav
15	Urinvejssygdomme	Høj	Lav/moderat

**all major public and private research foundations in the period 2004–2016 for 34,160 publications linked to 2630 grants, receiving DKK 4.8 billion in funding*

JEG HAR BRUG FOR JERES HJÆLP

TAK FOR JERES TID

Ulla Møller Weinreich, ledende overlæge ved Aalborg Universitetshospital og professor i lungemedicin på Aalborg Universitet.

ulw@dcm.aau.dk

30 68 75 26

